

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 25.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petliversta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3.—
za dva in večkrat . . . 25.—
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna p. t. vrst.: po 60 vin.

Izdaja vsak dan izv. omši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Boselli v Milanu.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Italijanski ministrski predsednik Boselli je bil prišel 8. oktobra v Milan, kjer je bil sprejet z velikim navdušenjem. Sprejem se je vršil pod zastavo, in to ne samo italijanskimi in zavezniškimi, ampak tudi onih pokrajin, na katere aspirirajo Italijani. Tako je bilo po poročilih »Corriere della Sera« od 8. oktobra. Prvi stavek, katerega je Boselli javno izpregovoril v Milanu, je bil ta-le: »Divni narod milanski, dovoli, da posvetim moj prvi pozdrav zastavam Trentina, Trsta in Dalmacije.« Tu so bile tudi zastave Pirana, Reke itd.

V gledališču »Scala« je Boselli izmed drugega rekel tudi to: »Pošljimo pozdrave tudi naši vojski, ki nas bo odvedla v Trentin in Trst; pozdravimo tudi one naše vojake, ki potrjujejo v Valoni jadransko ime Italije, imenovanje, ki ni zavojevalno, ampak bratstvo, ki ni naperjeno proti nobeni narodnosti, ali je pravična zahteva italijanskega naroda. Pošljimo naš pozdrav našim vojakom v Solunu, kjer se bijejo velike bitke (op. p.: z bežečimi Italijani) za civilizacijo bodočnosti ne samo balkanskih narodov, ampak vsega civiliziranega sveta.«

Po »Secolu« (9. X.) je rekel Boselli v društvu »Dante Alighieri«: »Danes je cel Milan še enkrat odgovoril idealom društva »Dante Alighieri«. Večerni vetrič, ki veje danes v našem divnem mestu, kakor da ne prihaja iz lombardskih ravnin, nego iz Trentina, Trsta, iz Dalmacije, od onih naših bratov, ki niso več tako daleč, ki niso več vsi neosvobojeni in ki ne bodo ostali neosvobojeni jutri — če ne bo šla moja starost brez utehe v grob« — ti naši bratje, katere je Dante objemal s svojim duhom in svojim srcem . . . Jaz ne morem deliti svojega imena kot predsednik društva »Dante Alighieri« od današnjega svojega imena, ker ako bi se moral odpovedati predsedstvu tega društva, da bi mogel postati predsednik vlade, ne bi mogel in ne bi hotel tega storiti, ker bi to pomenilo, da se vlada Italije ne strinja z željami domovine in ne zaveda svoje dolžnosti.«

Društvo »Pro Dalmazia Italiana« proti prof. Salveminiju.

Italijanski časopisi od 5. X. prinašajo pismo centralnega odbora društva »Pro Dalmazia Italiana«, v katerem ta

odbor napada prof. Salveminija zaradi njegovega pisma objavljenega v »La Serbie«.

»Il Messagero« prinaša iz tega pisma to-le: »... Ni resnica, da je v Italiji skupina imperijalistov«, ki »edina« želi Dalmacijo. V resnici je v Italiji samo ena prava in močna »nacionalna volja«, razširjena po celem polotoku, ki zahteva vrnitev Dalmacije. Nacionalno društvo »Pro Dalmazia Italiana« je bilo ustanovljeno leta 1914. in ima danes svoje sekcije v vseh najvažnejših mestih Italije. V njem se zbirajo ljudje vseh strank in to najboljše, kar jih je pod našim nebom. Člani centralnega odbora v Rimu so tudi sledeči: Gabriele d'Annunzio, G. A. Borghese, Virgino Gayda, Ernesto Nathan (bivši župan Rima), Vincenzo Morello in Andrea Torre, ki je najuglednejši italijanski časnikar; dalje Alessandro Dudan iz Splita in Antonio Cippico; od Rečanov o zastopani: Baccich, Zanella in Hodnig, od Tržačanov Attilio Tammaro in Salvatore Segrè. »Messagero« prinaša še veliko manj znanih imen. Razen teh je vstopilo v ta odbor več kot 40 državnih poslancev vseh strank. To bi torej bil del onega, kar Salvemini imenuje »skupina imperijalistov«.

Ni resnica, da bi »vrnitev« Dalmacije Italiji zadela na sovražno razpoloženje med narodom. Ako je časopisje izraz narodne volje, potem se mora sklepati, da je cela dežela za nami. Dalje ni resnica, da bi se večina Italijanov udala volji vlade. Večina je prepričana, da je »vrnitev« Dalmacije absolutno potrebna in ta večina označuje vladi pot narodnih potreb. Da vlada ne prestopa ozračnega pota, kažejo govori Sonnina, odgovor Salandre g. Salvatoru Orlando, govor Barzilaiev proti avstrofilnim in italofobskim mahinacijam jugoslovanskih agentov, ki so tako dragi g. Salveminiju, isto potrjujejo tudi vsi govori g. Pavla Bosellija. Ne bo odveč, ako tu pribijemo, da se je konsolidoval ravno pod okriljem današnjega ministra predsednika »Dante Alighieri«, ki je najlepši pojav od »risorgimente« do danes.

»La Serbie« je oni list, ki se je vedno navduševal za program raznih Trumbičev, ki potujejo po evropskih mestih, raznih Supilov, glasnikov te zloglasne jugoslovanske stranke, ki se drži s svojo akcijo v ravnotežju med Avstrijo in četvornim sporazumom. Zveze med jugoslovansko stranko in Hrvati, ki so ostali v Avstriji in ki se bore proti nam iz stoletne zvestobe in udanosti do habsburškega cesarstva,

so znane. Igra je jasna. Mi bi hoteli, in s tem zaključujemo, da se daje v Italiji manje kredita gotovim pseudo apostolom, za katere se povrh vsega še sumi, da so v zvezi s sovražnikom. Ravnotako, da se več briga — brez nevarnih popuščanj — o naših svetih in življenjskih jadranskih interesih.«

»Idea Nazionale« prinaša od istega dne in iz istega pisma še to: »Nadalje izjavlja odbor, da je »La Serbie« oni list, ki je z preziranjem govoril o Ettorju Paisu, ko je le-ta dokazoval romanstvo Dalmacije; da je to oni list, ki je napadal Adolfa Venturinija in njegovo predavanje, ko je komaj izšlo v »Nuova Antologija«, potom katere je nanovo dokazano z znanstvenimi elementi italijanstvo dalmatin. umetnosti; to je oni list, ki je javljal v dnevih naše slavne zmage, da so Italijani zavzeli »slovensko mesto Gorico«; oni list, ki si je dovolil za časa naše napovedi vojske Nemčiji in našega izkrcanja v Solunu neumene insinacije na našo politiko in našo vlado; ki je z očiglednim zadovoljstvom ponatisnil članek italofobnega švicarskega lista »Genevois«, v katerem je nek brezimen otročaj vprašal, če ni Italija imela razveseljevalno priložnost videti ubito jugoslovansko nevarnost, ko je brezobčutno prisostvovala uničenju Srbije, kjer se je ta nevarnost rodila.«

Dokument odbora »Pro Dalmazia« konca tako: »Po teh mnogih »ni res« končano z naglasnjem, da je samo ena stvar resnična, to pa ne v Salveminijevem pismu direktorju »La Serbie«, ampak v komentarju istega direktorja Markoviča. Ta profesor belgrajske univerze pravi, da je »na žalost številu Salveminijevih somišljenikov v Italiji omejeno«. Čeprav je to mišljenje resnično, vendar ni točno. Omejeno število lahko n. pr. pomeni dvanajst. Mi pa trdimo, da ne postojte več kot štirje italijanski jugoslovonofili. Pa tudi nje bo v nedolgem času podrla svetlost stvari, katero mi branimo in izginili bodo.«

Neobjavljeno pismo A. Dudana »Tempsu«.

»Idea Nazionale« (5. X.) prinaša pismo Aleksandra Dudana, katero je isti poslal pariškemu »Tempsu«. »Idea Nazionale« se jezi, »da nekaki znani jugoslovanski agitatorji vršijo mistifikacije francoske publike s tem, da izdajajo protitalijanske knjige in pišejo istotake članke. Žrtve mistifikatorične umetnosti Jugoslovancev je postal tudi resen pariški list »Tempsu«. Ta trik je

odkril A. Dudan iz Splita, ki se nahaja sedaj v Parizu in je zato poslal pismo direktorju omenjenega lista.« »Tempsu« še ni dosedaj pisma objavil. Pismo ima v izveščku to vsebino: »So Hrvatje, ki se danes imenujejo »Jugoslovanci« in ki se bore z vsemi sredstvi, lažnjivim in najtedencijoznejšim proti nacionalnim aspiracijam Italije na neosvobojene pokrajine Jadrana. Posebno pa protiaspiracij na Dalmacijo, katerim oni postavljajo nasproti izmišljene pravice Hrvatske, nekatere »Jugoslovane« in celo — to zahteva oportunistem časa — Srbije. Vsa sredstva so za to gospodo dobra. Lazijo okoli politikov, znanstvenikov, literatov in zlorablajo njih dobro vero. O tem imamo v današnji številki »Tempsu« praktičen primer v članku g. Marcella Dunan o srbskem pesniku Jovanu Dučiću. Poznam ga zelo dobro in to osebo ter vas zagotavljam, da g. Dučić ni »Srb iz Dalmacije« in da g. Dučić ni nikdar pel srbske nacionalistične pesmi o Dalmaciji. G. Dunan je bil prekanjen od onega, ki mu je trdil, da je Dučić Srb iz Dalmacije, ker je isti rojen v Trebinju in Trebinje ni v Dalmaciji ampak v Hercegovini.

Resnica pa je, da je Dučić navdušen učenec italijanske civilizacije. Zato poje g. Dučić o letopisih dubrovniške republike, o dragih kamenih, ki so jih prinašale kotorske ladje — italijanske in benečanske — iz Cipra. On dobro ve, da je vse to slava italijanske . . . Pismo gre v tem stilu naprej in se torej ni čuditi, da list, kakršen je »Tempsu«, ni prinesel take neumnosti, katere se bržčas stekajo iz celega sveta samo v italijanske liste. Danes nikdo na celem svetu nima časa misliti na cirkuse in slične izlete bolanih duš. Toda vsak ima svojo zabavo in zato naj jo imajo tudi oni, ki so telesno slabi in duševno bolani.

Vsi zastopniki avstrijske poslanske zbornice zahtevajo parlament.

Zborovanje klubovih načelnikov je stalo neposredno pod vtisom umora grofa Stürgkha. Še v soboto in v nedeljo so nekateri listi pričeli namigavati, naj bi se zborovanje vsled tega strašnega dogodka preložilo na poznejši čas. Toda zborovanje se je v kljub temu vršilo in je izvenelo kot sijajna manifestacija vseh zastopnikov zborničnih strank, vseh avstrijskih narodov, za parlament. Tudi zastopniki vseh treh skupin gosposke zbornice so le iz tak-

LISTEK.

Odlomki iz dnevnika.

Dolga pot, krasna pot.

IV.

Cetinje! — O Črnigori in Črnogorcih sem čital v svojih dijaških letih precej popisov. Saj jih imamo tudi mi Slovenci nekaj, raztresenih po raznih časopisih, pa tudi par knjig. Reči moram, da sem našel zdaj, da je večina teh potopisov pretiranih na eno ali drugo stran. Mnogi so pisani iz nekega nezdravega slovanskega navdušenja. V njih je vse stokrat lepše, kot je v resnici. Da bi bilo tu v Cetinjah in sploh v Črnigori lepo, tega jaz nisem našel. Najbolj zapuščeni deli našega Krasa so slikovitejši in vasi po našem Krasu lepše, snažnejše in zanimivejše, kot kraji tu. Da je Črnogorec junak, to je dokazal pre mnogokrat. Da je inteligenten, to se ne da tajiti. Da pa je tudi len, v mirnem času postopajo, to se ne da oporekati. Da so Črnogorke najlepše jugoslovanske žene, to je resnica. Da pa so tudi velike revice, ki morajo opravljati moževe posle kot živina, tega prezreti ne more nihče. Poleg tega pa tista velika domišljavost! V bedi, siromaštvu žive, pa sanjajo ozlatih gradovih

in presede cele dneve po kavarnah, kjer samo politizirajo. Tista kavarniška politika, ki je pri mnogih Jugoslovanih doma, je več škodovala, kot koristila. Črnogorec ima kralja, ministre, poslaništva, parlament, nima pa cest, vodovodov, elektrike; v bornih domovih prebiva, turčin kruh je pa črno kavo pije. Ima zlate okraske na sebi, pa raztrgane čevlje. Nad prodajalno, v kateri je komaj toliko vrednosti, kot jo ima naš najrevnejši kramar, se blišči napis v cirilici in — francošini. »Hotel«, v katerem ne dobiš ene nočne mizice in kjer služi petim gostom en umivalnik, ima francoske račune in si dela reklamo s francoščino. Tako je bilo leta in bi morda ostalo še leta, da ni prišla ta velika nesreča, da je kraljevi dvor prazen, vila prestolonaslednika zapuščena, naša vojaška uprava, črnogorski politiki od doma, ljudstvo pa bedno, da bi umiralo, če ne bi prihajal živž od nas po cestah, ki se na novo polagajo, in po zračnih železnicah, ki jih goni elektrika. Dela se, mnogo se dela zdaj v Črnigori. Črnogorski inteligenti pa se izprehajajo zdaj po Črnigori, posedajo pred kavarnami in gledajo, gledajo na to . . . Kako je v njih srcih, ne vem, ker nisem pogledal tja notri.

Neko dopoldne sem imel časa; dovolj, da sem si ogledal Cetinje natančno; saj ni mnogo gledati. Dolga vas s par stavbami, ki bi v kakem našem mestu prav nič po-

zornosti ne vzbudile. Tu pa je zato, ker ti pove spremljevalec, da je ta majhna vila ob levi ceste z majhnim vrtom francosko poslaništvo, da je večja vila na desni z lavni tenis prostorom na vrtu prestolonaslednikova palača itd.

Cetinje imajo v sedanjem času to prednost pred Dunajem, da je tu dovolj dobrih cigaret. Za kadičva velikanske vrednosti. Tudi mesa, vina in bele kave smo dobili dovolj. Besede, da se tu strada, so prazne. Seveda za tujca ni tako, kot je bilo. Ampak tako ni niti na Dunaju. Vojška je že nad dve leti, pa nekateri ljudje se ne morejo privaditi na razmere, ki jih ustvarja — vojska.

Plačuje se v Črnigori tudi s črnogorskim papirnatim denarjem, katerega nominalna vrednost je seveda reducirana. Treba je pri tem denarju paziti, da ima pečat naše uprave, ker drugače je brez vrednosti. Naj še omenim, da se v Črnigori izdajajo najstrožji predpisi glede zdravstvenih razmer in da se s primerno strogostjo tudi gleda, da se ti predpisi izvršujejo.

Opoldne smo zasedli zopet avtomobile in se odpeljali na drugo stran doli, tja proti Albaniji. V Riji je k i, mali vasi ob zalivu Skaderskega jezera, smo se vkricali na parnik »Danica« in odpluli. To je bila krasna vožnja po jezeru, kjer se deli meja med Črnogoro in Albanijo. Krog in krog samo gore, skalnate, visoke gore. Nad nami

modro nebo, pod nami pa zelena voda. Šel sem visoko tja gori, kjer je sedel krmar. Tam sem imel prost razgled na vse. Gledal sem in mislil. Misli sam o razmerah tu in mislil sem na domovino, kjer so tudi gore, pa spodaj zelena polja, kjer je tudi ljubezen, pa tudi mnogo dela, kjer je tudi mnogo sanj, pa več realnosti . . .

Ko smo odpluli od Virpazarja, sem se spustil v pogovor s krmarjem. Bil je to sedemdeset let star Črnogorec. Koža na obrazu mu je bila kot staro usnje, samo oči, te oči so bile take, kot se vidijo samo v Črnigori.

— Kje imaš svoj dom? — sem ga vprašal.

— Na Rijeki, gospod. —

— Greš večkrat v Cetinje? —

— V Cetinje? — Sedemdeset let imam, pa še nikdar nisem bil tam. — Od Rijeke do Cetinja je po bližnji v goro šest ur hoda. Mož še ni bil nikdar gori.

— Imaš družino? —

— Ženo imam. —

— Otroke? —

— Imel sem jih. —

Mož se je naslonil na krmilo in gledal po jezeru. Sedemdeset let ima, več kot polovico teh let je preživel na jezeru, ki mu je drugi dom. Večer je bil solnce je tonilo v morje.

tičnih, ne pa iz načelnih razlogov, predvsem za zborovanje delegacij, katere naj vpeljejo avstrijske narode zopet v normalno parlamentarno življenje. Torej so tudi oni načelno v bistvu za parlament.

Podroben potek pondeljkevega zborovanja, je bil sledeči:

Predsednik dr. Sylvester otvori zborovanje in sporoči, da so predsedniki treh gosposko-zborničnih strank izrazili željo, da se razgovore z voditelji parlamentarnih strank o zopetni vpostavitvi ustavne delovanja. Pozdravlja dole zastopnike grofa Clam Martinica, viteza Czédika in kneza Fürstenberga.

Grof Clam Martinic se zahvaljuje za povabilo na razgovore gosposko-zborničnih strank, ki so privedli do znanega že objavljenega sklepa. Stranke gosposke zbornice bi zelo veselilo, ako bi se tudi poslanska zbornica pridružila zahtevi, naj se z ozirom na sedanje nepremagljive težkoče, ki ovirajo sklicanje parlamenta, tudi poslanska zbornica pridruži zahtevi po zasedanju delegacij.

Posl. dr. G. Groß (nemška nac. zvez.) Samo ob sebi umevno je, da želijo vsi poslanci brez izjeme zasedanje državnega zbora. Tozadevna krivda zadene v prvi vrsti vladu, toda tudi zbornične stranke same. Državni zbor ima rešiti celo vrsto važnih vprašanj kot proračun, sklep računov, nagodbo z Ogrsko, finančijelne naloge za kritje finančnih potreb in sploh kritiko razmer. Tudi aprovizacija mora biti glavna naloga parlamenta. Toda predpogoj zopetnega zasedanja parlamenta je po mnenju nemških nacionalcev drugi poslovnik. Vse stranke se morajo sprijazniti z mislijo, da ne pridejo kaka načelna vprašanja na razgovor. Zbornica se mora omejiti samo na najnujnejše zahteve sedanjega trenutka in na potrebe države. Pozivlja stranke, naj vstvarijo prej ko mogoče tozadevne predpogoje.

Posl. Lewickij (Ukrajinec) smatra za eminentno ljudsko in državno potrebo, da se skličejo državni zbor in delegacije.

Posl. Seitz (soc. dem.) izjavlja v imenu nemških socijalnih demokratov, da je stranka proti sklicanju delegacij dokler ne pride zopet parlament do svojih pravic. Soc. dem. stranka bi najbrže ne poslala svojih zastopnikov k delegacijam, če bi bile te brez parlamenta. Če pa bi jih odpustila, bi se zgodilo to samo v svrhu tega, da protestira proti delegacijam.

Vitez Bilinski (združeni poljski klub) zahteva brezpogojno sklicanje parlamenta. Delegacije, kakor sedaj obstojajo, bi bile sploh za Poljake nesprejemljive. Poljski klub je tudi sedaj čisto drugačno organiziran kakor pri sestavi delegacij. Endke težkoče so tudi pri drugih strankah. Na vsa način, bi se moral sestati državni zbor, vsaj da izvoli delegacije.

Posl. Schraffl (nemški kršč. soc.) izjavlja, da bi bilo boljše, ako bi se čakalo, da se vpostavi nova vlada. Njegova stranka je vedno za parlament in smatra, da bi bilo najbolje, da bi se ta sestal že 4. avg. 1914. Stranka vidi v delavnem parlamentu najmočnejšo ustavno stališča Avstrije v monarhiji. Kršč. soc. stranka prevzame za vse svoje člane popolno garancijo, da ne bo noben njen član v parlamentu nič delal ali govoril, kar bi škodovalo koristim monarhije. Tudi mnenje njegove stranke je, naj se vstvari nov poslovnik. Vlada naj prej ko mogoče pripravi vse potrebno, da se skliče državni zbor.

Poslanca dr. Korošec in dr. Šusteršič (slov. hrvatski klub) smatrajo za nujno državno potrebo, da se zopet odpre parlamentarna tribuna. Vprašanja preskrbe z živili nudijo veliko težkočo in za pritožbe prebivalstva mora biti ustvarjen legalni ventil. Mnogi bodo tudi bolj pomirjeni, če vedo, da njihovi zastopniki vprašanje nagodbe z Ogrsko in druga važna vprašanja stvarno razpravljajo. Tudi iz državno-pravnih razlogov so predvsem Slovenci proti zasedanju sedanjih delegacij, ker so mandati l. 1913 izvoljenih delegacij že ugasnili. Treba je predvsem že zato parlamenta, da izvoli ta nove delegate. Klic slovensko-hrvatskega ljudstva je — dajte nam parlament.

Baron pl. Czédik (gosposka zborn.) dokazuje, da državno-pravno stališče ne nasprotuje, da se skličejo nove delegacije.

Posl. dr. Smeral (češki soc. dem.) izjavi v imenu čeških soc. dem. iz samobsebi umevnih načelnih razlogov za parlament. Treba pa je predpriprav na podlagi pogajanj med strankami in vlado.

Posl. dr. Stransky izjavi v imenu čeških naprednih poslancev Češke in Moravske, da je predpogoj za sklicanje državnega zbora imuniteta poslancev.

Posl. dr. Hruban (češka kat.-nar. stranka) se izjavi v imenu kat. nar. Čehov za parlament.

Posl. Pernertorfer (nemški soc. dem.) opozarja, da se je položaj po sklepu gosposko-zborničnih strank izpremenil. Če se snide kmalu državni zbor se bodo lahko izvolile nove delegacije.

Posl. Jäger (Vsenemec) pravi, da je iz narodnih ozirov proti parlamentu, iz gospodarskih pa za parlament.

Posl. Staněk (češki agrarec) izjavi v imenu mladočeške stranke in v imenu svoje stranke, da je za sklicanje drž. zbora pod tozadevnimi gotovimi pogoji.

V podobnem smislu se izjavijo za parlament poslanci Trylowsky, Hübschmann, Pantz, Faidutti, Öfner in Simonovici.

Grof Clam Martinic (gosposka zbornica) povdarja, da je razvidno iz diskusije, da se pravzaprav stranke ne strinjajo s predlogom gosposko-zborničnih strank. Toda glede mnenj in ciljev ni nobenega nasprotstva, ampak samo glede poti in glede taktike.

Predsednik dr. Sylvester povdarja k sklepu, da so vse stranke, kakor je razvidno iz zborovanja, edine v mnenju, da je treba predvsem sklicati parlament in potem šele izvoliti delegacije. Kar se tiče želj, naj se zbornični prostori kmalu izpraznijo, bo to v najkrajšem času storil. Zahvaljuje se poslancem, da so prišli in se poslavljajo od njih z besedami: »Na svidenje!«

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 24. oktobra 1916.

Sejo vodi župan dr. Tavčar, ki imenuje overovatelja zapisnika občinskega svetnika Štefeta in Likozarja.

Sožalje ob Stürgkhovi smrti.

Župan prečita obvestilo dež. vlade magistratu o napadu na ministrskega predsednika grofa Stürgkha in izvaja:

Novica o umoru grofa Stürgkha je pretresla celo Avstrijo. Grof Stürgkh je bil zvest cesarjev služabnik. Z njegovimi političnimi stremiljenji nismo bi-

li vedno zadovoljni, a o njegovi dobri volji nismo nikdar dvomili. Pretresla nas je vest o njegovi smrti. Ukazal sem v znak žalosti razobesiti črno zastavo.

Dalje je umrl namestnik deželne glavarja

baron Liechtenberg.

Spominjam se nanj s tega mesta; bil je pravičen, koncilijanten značaj; velik prijatelj Ljubljane, ki je vedno povdarjal, da se ne sme Ljubljana zatirati. Pretreslo nas je zato poročilo o njegovi smrti. Izrekel sem sožalje njegovi vdovi gospej Mariji Hipoliti baronici Liechtenberg, ki je darovala za uboge v razdelitev županu 1000 K, za kar izrekam gospej baronici zahvalo.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza

se je pismeno zahvalil na po mestni občini ljubljanski naklonjeni podpori erdeljskim beguncem.

Zrakoplovna luka.

Župan prečita zahvalo »Lloyda« za prostor zrakoplovni luki v Ljubljani.

Župan poroča:

Mestnemu magistratu so došli sledeči

darovi:

1. ga. Marija Hipolita baronica Liechtenberg povodom smrti njenega soproga v razdelitev županu K 1000.— — 2. Neimenovan dobrotnik povodom smrti svoje soproge za mestni ubožni zaklad K 500.— — 3. g. Josip Schneider, veletržec v Ljubljani povodom sprejetja v domovinsko zvezo za mestni ubožni zaklad K 400.— — 4. g. Adolf Loran, trgovec v Ljubljani, za prehrano revnejših slojev ljubljanskih K 200.— — 5. g. Josip Zidar, trgovec, kakor vsak mesec, najemščino za vojaške prostore za mesec september v skupnem znesku K 141.44 in sicer: a) za vdove in sirote padlih ljubljancov K 35.36; b) za aprovizacijo revnejših slojev K 35.36; c) vojno-oskrbovalnemu uradu K 35.36; d) Rdečemu križu K 35.36. — 6. G. Milan Hočvar, trgovec z milom, povodom otvoritve njegove specialne trgovine z milom, perilnimi in čistilnimi preparati na Sv. Petra c. 28 za v vojni oslepele kranjske vojake K 100.— — 7. Neimenovan dobrotnik iz Šiške za aprovizacijo ubožnih slojev K 100.— — 8. Tvrška Rosmann & Tschurn mesto venca za umrlo gospo Marijo Drogenig za vdove in sirote kranjskih vojakov K 30.— — 9. Omizje pri g. Recelju v St. Jerneju za vdove in sirote slovenskih padlih vojakov K 10.— — 10. Neimenovan štabni častnik prispevek za tranzenalno nastanitev za mesec september 1916, kakor že opetovano, za vojnodobrodne namene K 8.— — 11. Zbirka »Slovenskega Naroda« in sicer: a) za sirote in vdove padlih vojakov K 100.—; za Borojevičev sklad K 50.—; c) za v vojni oslepele vojake K 30.—; d) za vdove in sirote padlih slovenskih vojakov K 11.10.

Župan se zahvali vsem darovalcem.

Električna železnica.

Župan se zahvali vsem darovalcem. cestne železnice, ki je naznanila, da se je uvedel s 1. oktobrom zimski vozni red, da se je uvedel nov vozni red na progi Garnizijska bolnica-Glavni kolodvor; a da z ozirom na pomanjkanje

osobja ni mogoče uvesti na progi »mestna hiša-Dolenjski kolodvor 7½ minutnih voženj.

Generalno varuštvo.

Podžupan dr. Triller:

Cela vrsta posebnih nezakonskih otrok je zdaj brez varuhov, kar je velik nedostatek. Danes imata dva takozvana zbiralna varuha skrbeti za 1300 otrok. Zato preti velika nevarnost, da postanejo ti otroci ceste. Ustanoviti se mora socialno varuštvo, ki bo skrbelo za vse nepreskrbljene nezakonske otroke. Kaže, da se to varuštvo poveri »Društvu za mladinsko varstvo in oskrbo«, kateremu se dovoli za izdatke kredit do 4000 K.

Razdružitev »Ljubljanske delniške plinarne«.

Poročevalec izvaja:

Likvidacijski odbor »Ljubljanske delniške plinarne« je prošil za uporabo cestnega omrežja kot dozda. Predlaga dalje, naj prevzame mestna občina vse premično in nepremično premoženje od »Ljubljanske del. plinarne družbe«, katere akcije so večinoma v rokah mestne občine in da prevzame občina sama plinarno.

Stavbne zadeve.

Gabrijelu Piccoli se ne proda mestna stavbna parcela 136/10 v Kapucin-skem predmestju; proda se mu pa parcela 136/18, a zavezati se mora, da bo 2 leti po vojski zazidal prostor; če bi tega ne storil, pripade parcela zopet mestni občini nazaj.

Pas te parcele v širini 1 m se proda gospej dr. Bretlovi. Odkloni se ponudba Marije Kozeljeve za nakup mestne stavbene parcele na Gestrinovem svetu na Poljanski cesti. Ponudba Evgenije Marekove za nakup mestne stavbene parcele št. 99/1 kat. občine se sprejme. Odkloni se ponudba Antona Deghengija o zameni Kolizejskega poslopja za različne stavbne parcele mestne občine. (G. Deghengi je prodal nedavno tudi hotel pri Maliču. Ur.)

Preskrba z ledom.

Poroča podžupan dr. Triller: Občinski svet si je zagotovil dobavo ledu v Trstu. Izkušnja je pa pokazala, da Ljubljana ni zrela za moderno preskrbo z ledom. Led je stal 18.733 kron, izkupiček je znašal 11.433 K 42 vin.; 7299 K 38 vin. ni pokritih; ta znesek naj pokrije klavnica, ker so porabili 12 vagonov ledu v klavnici v hladilnicah. Predlaga, naj klavnica izdela načrt o zvišanju pristojbin za hlajenje mesa.

Iz aprovizacijskega odseka

je izstopil občinski svetnik Jeglič, v aprovizacijski odsek je bil poslan občinski svetnik Ivan Štefe.

Na nujni predlog podžupana dr. Trillerja se zniža vojaška klavnina pri govedu na 3, pri prešičih pa na 1 K.

Razne želje.

Občinski svetovalec Štefe izraža razne želje: Kakor se je uredila prodaja moke, tako naj se uredi tudi prodaja kruha, ker ljudje sedaj v mrzlem vremenu ne morejo cele ure čakati na cesti. Ako se slučajno kruha kakega dne ne speče, naj se to čakajočemu občinstvu takoj javi, ne pa še le, ko je občinstvo par ur stalo in čakalo. Tudi od-

— To je bivša turška vojašnica, zdaj pa bolnišnica.

Prišla sva do bele, enonadstropne hiše koncem mesta.

— Tu bo tvoj kvartir. Je eden najboljših. Vzameš lahko sobo v kateri je stanoval prej nadporočnik F. —

Po lešenih stopnicah sva prišla v prvo nadstropje, kjer mi je tovariš odprl sobo, ki naj bo moj kvartir.

— Tako, lahko si daš prinesiti prtljago in se urediš. Imaš še uro časa do večerje. Na svidenje! —

Ostal sem sam.

Soba je imela lesen strop, poslikan z rdečimi rožami, toda zdaj je bil prevlečen z apnom. Prav tako ona, vrata, vse vse. Na oknih je bila do polovice natakljena fina, lesena mreža, tako da se je moglo videti na cesto, ampak iz ceste ne onega, ki stoji za oknom.

Tekom poldrugoletnega svojega vojaškega vandrana sem že spal v cerkvah in hlevih, v vežah in hotelih, enkrat na grobovih; zdaj pa bom spal — v harem.

Vsa okna so bila zastrta z zelenim pajčevinastim blagom. Bilo je dušljivo v sobi, kjer ni bival že tedne nihče.

S stolba mošeje se je glasil muezin: »La ilaha illa Allahu«. Že cel teden čujem te klice, toda takršnih kot so bili ti, še nisem slišal. Ni bilo ne petje in ne vpitje, temveč nekaj takega, kot bi ječalo tisoč zaprtih duš.

Prižgal sem luč in se vlekel na posteljo. Truden sem bil in do večerje mi ni bilo.

P.

senca tako, da gore niso bile več sive, temveč temne, kot bi bile poraščene s stoletnimi gozdovi.

Tam pred nami je ležalo mesto z vitkimi minareti.

Skader.

»Danica« ni mogla do pristanišča, ker jezerska voda je v zadnjem času plitka. Zato so prišli s čolni do nas. V teh smo se pripeljali do mesta, kjer smo zasedli vozove, ker pravo mesto leži nad pol ure daleč od pristanišča.

Torej v Albaniji!

P.

V.

Skader! — V pristanišču sva se vsedla z nekim nadporočnikom od trena na voz, ki naju je odpeljal po ulici »Rue King Eduard VII.« Ta ulica, s tako imenitnim imenom pa je bila taka, da sva kmalu zapustila voz in šla raje peš skozi tisti del mesta, v katerem je bilo polno kolib, ki služijo za prodajalne. Ulice niso tlakovane s kamenjem, temveč s skalami, zato je vožnja po njih trpljenje. Del Skadra, ki leži ob morju je poln samih prodajal. Cel dan vlada tu živahno, pestro življenje. Iz tega dela pelje široka cesta mimo razsežnega turškega pokopališča na levi, na desni pa stoji mošeja brez strehe. Potem je polje na desni in levi. Po dobre pol ure hoda se pride v mesto, v pravi Skader.

Večer je že bil. Ker pa je bilo meni odločeno stanovanje na drugem koncu mesta, sem imel že ta večer priliko, da sem si ogledal glavne dele mesta, ki mi je zelo ugajalo. Avstrijska uprava skrbi v

prvi vrsti na vsej tej zanemarjeni albanski zemlji za snažnost. Skader napravi v tem oziru jako ugoden vtis. Mesto je električno razsvetljeno in po ulicah vlada do poznega večera živahno življenje. Polno uniform, med njimi Albanci in Albanke v svojih pisanih nošah, pa tudi civilnega, moderno oblečenega prebivalstva dovoli. Saj je v Skadru že precej avstrijskih trgovskih agentur in podružnic dunajskih bank. Lepa je katoliška katedrala, prikupne vile poslanikov; nova, velika bolnišnica stoji sredi mesta. Ob glavni cesti eno in dvanadstropne hiše s prodajalnami, v katerih vsaki drugi je kavarna. V sobah prenočišč so vsa okna zagrnjena z drobnimi mrežami iz platna, da ne morejo v sobe tiste majhne, majhne ptice, ki nosijo malarijo. Prenočišče ni bilo slabo, drugi dan sem imel celo dopoldne čas, da sem opazoval življenje po mestu, ki je nad vse zanimivo vsled svoje pestrosti in popolnoma orijentalnega značaja, katerega glavni znak je ta, da pri vseh teh ljudeh žena gara, mož pa lenari ob čaši črne kave. Revno albansko ljudstvo je raztrgano, umazano, da so naši cigani gospoda proti njim. Boljši Albanci in Albanke pa si nadevajo dragocene, z zlato in srebrom našite obleke, ki pa navzlic temu niso tako lepe, kot v Črnigori, ali Bosni in Hercegovini. Tam so lepe žene in dekleta; stasiti, ponosni moški, medtem ko med Albanci ne najdeš lepega obraza in ne lepe postave. Vse je suho, brezlepo začrtanih oblik, in obrazi imajo nekaj roparskega na sebi. Strast izraža vsak obraz in v očeh je potuhnjenost...

Proti poldnevju je kazala ura, ko smo

v pristanišču zasedli železniške vozove, da se popeljemo vsak na svoj cilj. To je bila takoiimenovana »Feldbahn«. Ozke železniške tračnice, po katerih so drčali majhni, odkriti vagončki, katerega vsakega sta vlekla po dva konja. Cel vlak je obstojal iz treh vagonov. V prvem je bila pošta, v drugem mi, v tretjem pa sluga z našo prtljago. In šlo je celo popoldne, do poznega večera, med samimi njivami, na katerih je rastla koruza, vsepovsod sama koruza na desni in levi. Vročina nas je mučila, da se nam niti govoriti ni ljubilo. To pa tam je ležal ob cesti grob; grob z rumenim križem, napis na njem je izbrisal dež... Vozili smo se mimo vojaških taborišč in mimo albanskih vasi, ki obstoje iz hiš, spletenih iz bičevja in ometanih z ilovico. Ob 7. uri zvečer sem bil na cilju. Blizu tam, kjer je pred meseci vojskovodja Köves potegnil meč in zarezal ž njim v albansko zemljo začasno mejo med nami in onimi, s katerimi se bore naši fantje točasno ob Soči in v tirolskih gorah.

Na cilju!

Poročnik K., katerega sem prišel »odrešiti«, me je sprejel z velikim veseljem. Mestece, kamor sem bil prišel, bi pri nas nosilo komaj ime trga. Leži ob gori, na kateri stoji razvaline močne trdnjave. Je nekaj belih, enonadstropnih hiš, druge pa so prtljične in služijo za prodajalne. Drin teče mimo in se izliva tako blizu od tu v morje, da je njegova voda že tu slana. Na nasprotni strani Drina stoji na griču katoliška cerkev, katere zvonik je odbit.

— Kaj je to belo poslopje sredi hriba, na katerem so razvaline? sem vprašal.

daja krompirja naj se uredi po okrajih. Mesarjem naj se določi koliko kosti smejo dajati na kilogram mesa. Gospod župan naj bi pozval gg. šolske voditelje, naj stavijo pisemne predloge, kako najbolj praktično uvesti gorak zajutrek za šolsko mladino, kajti po rodbinah sedaj čisto ni mogoče pravočasno pripraviti takega zajutreka, mnogokje tudi sredstev ni za to, mestna aprovizacija pa bi se za mladino to morda lahko uredila.

Namestu sveč darove za uboge rodbine v vojski padlih Ljubljancov.

Občinski svetnik Stefe izvaja: Deželna vlada je v Vseh svetih prepovedala prižiganje sveč na grobeh. Letos torej ne bomo mogli razsvetliti grobov svojih dragih. Občina naj izda na občinstvo poziv, naj namestu s svečami letos počasti spomin svojih dragih z darovi za uboge rodbine v vojski padlih Ljubljancov. Prepričan je, da bo vsak Ljubljaneč on, kar je imel pripravljeno za sveče, rad daroval v ta namen. Kako to darovanje na pokopališču urediti in kako izvesti tozadevno agitacijo, naj določi odsek iz obč. svetovalcev in mestnih uradnikov, katerega naj g. župan blagohotno takoj skliče.

Župan: Kar tiče krompirja, je stvar dobro urejena. Imamo velikanske množine krompirja, navezani smo za to na skladišče, ki ga imamo. (Klic: Preveč krompirja naj bi ne bilo skupaj, da se ne vname. Zato bi bilo prav ga razdeliti.) Glede na oddajo kruha bomo v prihodnji seji aprovizacijskega odseka sklepali, da se bodo oddajale numerirane krušne nakaznice.

Kar se tiče zajtrk šolske mladine, se bo pečal s to nujno zadevo mestni svet. Važna je tudi preskrba obuval in obleke otrokom. To je težavno vprašanje, ki se bo moralo tudi rešiti. Odsek za ureditev letošnjega počestčenja umrlih bo takoj sklepal.

Občinski svetnik Jeglič želi, naj se nasuje Linhartova cesta. Podžupan dr. Triller začuden: Linhartova ulica, saj leži za pokopališčem!

Župan: Zdaj, ko imamo toliko nujnejših stvari, prihajate s tem.

Ložar: Že tri leta ni bila Linhartova cesta nasuta. Sedaj bo vse polno ljudstva šlo po njej k sv. Križu. Župan na to zelo obširno pripoveduje, da potrebuje svoje konje za aprovizacijske zadeve itd. »Na Linhartovi cesti, tam za pokopališčem so že tako na polju, na kmetih; na kmetih je povsod blato.«

Župan zaključil nato javno sejo.

Tajna seja.

Mag. pisarniški nadoficial Ivan Završan pride s 1. novembrom v VIII. čin. razred. Za računskega revisenta v XI. čin. razredu na mestu vpokojenega Svetlina je imenovan s 1. nov. Spiel, za asistenta v 11. čin. razredu Slapničar, drugo mesto asistenta dobi Janko Jarc, ki je sedaj v vojski. Za računsko-praktikante pri mestnem knjigovodstvu se imenujejo volonterji: Lovro Šuštar, Viktor Babnik in Josip Smole, s pridržkom, da je rezervirano mesto rač. praktikanta pred Smoletom za Viktor. Babnika, ki je sedaj v vojski in je postal tekom vojne že stotnik. Druga mesta se interno razpišejo. — Učiteljica Marija Arzelin želi napraviti izpit za meščanske šole in prosi za šestmesečni dopust. Se dovoli. Suplentko, ki jo bo nadomestila, plača občina. — Josipu Kovaču nasproti »Bavarskega dvora« se dovoli točenje čaja.

Mackensen zasleduje bežeče Rumune.

Mackensenova zmaga v bitki ob Trajanovem nasipu izpreminja vojno sliko na rumunskem bojišču. V Dobrudži sami je zasledujoča konjenica zaveznikov prišla 25 km severno od železnice Medžidije-Konstanca do vasi Caramurat in je le še 5 km oddaljena od železnice, ki vozi iz Medžidije proti severu v Tulcea in je zdaj še edina železnica, ki veže armado z zaledjem. Odprava vojnega materiala je tedaj za naše sovražnike v veliki nevarnosti. Mackensenovo središče je vzelo Medžidije in zasleduje sovražnika na obeh straneh železnice proti severu. Del središča pa se je obrnil proti Črnivodi, da podpira prodiranje levega krila, ki je vzelo Rašovo. Ruska ojačenja, ki so v naglici došla deloma iz Tulcea, deloma čez Črnovodo, skušajo omiliti poraz Rumunov.

Tudi na jugovzhodnem Sedmograškem gremo naprej; v boju za gorske prehode južno od Braševa so naše čete na večjih točkah izsilile vstop na rumunsko ozemlje. Vredno je poudariti, da je rusko generalnoštabno poročilo z dne 24. oktobra prevzelo tudi poročanje o delovanju rumunskih čet, po-

kazalo se bo, če je samostojnost Rumunije tudi v tem oziru popolnoma odpravljena.

Rašova je kraj z okoli 2500 prebivalci na desnem bregu Donave, 600 m od Rašove se prične ozemlje stalnih utrdb Črnevođe s fortom Cochiolem. Zavezniki čete so tedaj pred utrdami mostišča Črnovoda.

Medžidija leži ob železnici Črnovoda—Konstanca v dolini Carasu. Mesto so leta 1855. ustanovili Tataři, ki so po krimski vojski in posebno leta 1859. zapustili Krim in pustili Kuban ter se anšilirali na takrat turškem ozemlju. Mesto je štel svojčas že 25.000 prebivalcev, vsled bolezni leta 1875. je pa padlo število prebivalcev na 2000. Medžidije je sedaj važno kot križišče železnice v Dobriču na eni strani in v Tulcea (ob Donavi) na drugi strani.

Predeal

je priljubljeno letovišče bogatih Rumunov. Leži na obeh straneh železnice na razvoju, kjer teče potok Tömös proti severu, proti jugu pa Prahova. Lega Predeala je podobna Severniku, a vil je veliko več, kakor na Severniku in so tudi bolj nakupičene. S Predeala vodi železnica navzdol v Azugo, kjer se nahaja edina steklarna v Rumuniji in suknarna. S Predeala v Bukarešt vozi železnica tri ure.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. oktobra. Uradno.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Avstrijske in nemške čete so vzele včeraj po ljutih bojih prelaz Predeal; ujele so 600 mož. Južno od prelaza Rdečega stolpa so naši napadi napredovali.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Položaj se ni izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. oktobra. Veliki glavni stan:

Od morja do gozdnih Karpatov nobenih večjih dogodkov.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Nemške in avstrijske čete so vzele južno od Braševa včeraj v ljutem boju Predeal; privedle so 600 ujetnikov. Na južnem vzhodu prelaza Rdečega stolpa se je zadnje dni zlomil močan rumunski odpor.

Bojna črta maršala Mackensena.

Po današnjem uradnem poročilu so naši po ljutih bojih vzeli Predeal, dalje Medžidijo in Rašovo. Ojstro zasledujoč bežečega sovražnika je dosegla konjenica pokrajino pri Caramuradu. Po vročem boju je bila zasedena Medžidija in Rašova.

Skupen plen znaša 75 častnikov, 6693 mož, 1 zastavo, 52 strojnih pušk, 12 topov, 1 metalec min. Krvave izgube Rumunov in hitro privedenih ruskih ojačenj so težke.

Na trdnjavo Bukarešt so se iznova metale bombe.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 24. oktobra. Uradno: V Dobrudži smo 23. t. m. odločno zasledovali sovražnika, ki se v neredu umika. Čete desnega krila, ki so potiskale sovražnika, so dosegle črto Caramurat kraj Dokuzol. Naša konjenica je napadla pri Izlam-Tepe kota 91 rumunsko brigado; pri kraju Caramurat je razkropila ruski deželnoobrambovski bataljon št. 275. Ujeli smo enega rumunskega brigadnega poveljnika in poveljnika ruskega bataljona kakor tudi 800 mož; zaplenili smo eno zastavo, 4 pehotna divizija Preslav je zasedla po ljutem boju mesto Medžidije, kjer so zaplenili veliko železniškega materiala. Čete levega krila so dosegle črto Medžidije - višina Hosu - Juk (kota 127) - kraj Rašovo. Krvave izgube sovražnika so bile težke.

Dne 23. t. m. smo ujeli 51 častnikov in nad 2200 mož; zaplenili 4 topove, 30 strojnih pušk in 3 metalec min, 5 lokomotiv in 200 voz. Od 19. do 23. oktobra so ujele zvezne čete 75 častnikov in 6693 mož, zaplenile so pa 1 zastavo, 52 strojnih pušk, 12 topov, 4 metalec min, 5 lokomotiv in 200 železniških voz.

Pri Donavi mestoma topovski in pehotni ogenj.

Rusko uradno poročilo.

22. oktobra. Pri Narajovki se ljuto bijejo. Postojanke prehajajo iz ene roke v drugo.

23. oktobra. V dolini Buzen so se morale rumunske čete umakniti pred sunkom sovražnih sil proti Gura-Sirilui. V prelazu Bran pri Dragoslavele, 10 vrst južnozahodno od Braševa, so odbili Rumunji sovražne napade z velikimi izgubami za sovražnika. Na dobudski bojni črti so se rumunske in naše čete pod pritiskom sovražnika nekoliko umaknile.

Klasična strategija v Dobrudži.

Sofija, 24. oktobra. Obseg poraza Rumunov v tridnevni bitki v Dobrudži se more šele zdaj pregledati. Vzeli niso Rumunom samo najmočnejših obrambnih postojank, o katerih so sodili Rumuni, da jih ni mogoče premagati; marveč tudi veliko rusko-rumunsko armado so tako težko porazili, da se ni mogla ustaliti v zadaj ležečih postojankah. Rusko-rumunska armada se umika in deloma beži. Ker je izgubila rumunska armada veliko mrtvih, ranjencev ujetnikov in vojnega blaga, pač ni več sposobna za operacije. Posebno blaga so zavezniki veliko zaplenili. Moke smo toliko zaplenili, da se lahko z njimi preskrbi cela armada več mesecev.

Bitka v Dobrudži predstavlja redko vprašanje krive bojne črte. Na ostalih bojiščih bojne črte niso nikjer prekinjene, načina krive bojne črte za to ne morejo nikjer uporabljati, le v Dobrudži, kjer omejujejo naravne ovire bojno črto na obeh straneh, so mogli izvesti to priljubljeno načelo klasične strategije: najmočnejše sile so zbrali na enem sovražnem krilu, da se tako vrže sovražnik; nato se pa odločno izrabi, kar se je priborilo, da se potegne v poraz tudi druga sovražna skupina. To načelo se je sijajno izpeljalo v Dobrudži in je doseglo sijajen uspeh. Ko so vrgli levo krilo Rusov in Rumunov, so jih naše čete najodločnejše preganjale. Brezobzirno zasledovanje sovražnika znači odločno in smoteno višje vodstvo, ki je izpremenilo poraz sovražnika v popoln polom. Naše desno krilo se je zasukalo za 45 stopinj, razvilo je sovražno levo krilo in je vrglo premagane čete tega krila na lastno središče. Rusko rumunsko armado so zginali skup pri Črnivodi, kjer se nahaja sovražnik v zelo nevarnem položaju.

Bukarešt v nevarnosti.

Lugano, 24. oktobra. »Corriere« poroča iz Petrograda, da bi se po cenzuriranih ruskih poročilih končal prvi odločilni del rumunske vojske s padcem Bukarešte. »Novoe Vremja« javlja, da se poslaniki sporazuma že pripravljajo, da bi zapustili trdnjavo.

Prodiranje v Rumuniji.

Curih, 24. oktobra. »Tagessanzeiger« javlja: Avstrijske in nemške čete stoje že 20 km južno v dolini Bistrica. Ravno tako so se ustalile bolj južno od tam čete osrednjih veselil v rumunskem kraju Pinar.

Danska sodba o zavzetju Konstanca.

Kodanj, 23. oktobra. (K. u.) Glede na zavzetje Konstanca pripominja »Extrablade«, da je to posebno važen dogodek; važnost zmage se ne more precenjevati. Zveza med morjem in Bukareštom je prekinjena in prerezana življenjska žila Rumunije.

Švicarji o zmagi v Dobrudži.

Basel, 24. oktobra. Švicarsko časopisje brez izjeme hvali velik uspeh nemških in bolgarskih čet pri zavzetju Konstanca in opozarja na veliko strategično važnost te točke. Če se tudi nahaja v Sulinu veliko pristanišče ob Donavi, vodi iz Konstanca le edina železnica v Bukarešt. Trajanov nasip je bil utrjen z najmodernejšimi sredstvi, a težkim topovom zaveznikov ni bil kos. Posledic ni mogoče pregledati.

Odslovljeni rumunski častniki.

Berlin, 24. oktobra. Po zadnjih poročilih iz Bukarešte je radi nesposobnosti odslovilo rumunsko vojno vodstvo 5 generalov, 8 polkovnikov, 3 podpolkovnike in 20 majorjev.

Rumunski klici na pomoč.

Stockholm, 24. oktobra. »Adeverul« piše k položaju Rumunije: Nemčija hoče popolnoma razbiti našo deželo. Zbrali so ogromne množice čet, katerim se mi ne moremo upirati. V interesu zaveznikov je kar najhitrejša pomoč. Od tega je odvisna usoda naše dežele. Rumunska armada, ki junaško bje obupen boj, rabi poleg čet tudi izdaten dovoz municije, da se lahko upira nemški vojni tehniki.

»Independance Roumaine« izjavlja, da Rumunija pritiska vojske na dveh frontah ni mogla vzdržati. Komaj je Rumunija svojo silo vrgla iz Dobrudže v Karpatih, je zavratni sovražnik že prišel z ofenzivo. Odgovornost za dogodke v Dobrudži nosi zavezniško vojno vodstvo. Rumunski generalni štab za tamošnje neuspehe ni odgovoren.

Italijanske skrbi in nasveti.

Lugano, 24. oktobra. »Secolo« poroča iz Londona: Poročilo o zavzetju Konstanca smatrajo v vojaških in političnih krogih kot najhujši dogodek zadnjih mesecev. »Corriere della Sera« upa, da se bo dalo to zopet popraviti. Nemci so napravili drzen načrt, da vdoro od severa in juga v Rumunijo in ločijo Vlaško od Moldavije. Premisliti je treba, če ne bi bilo za Rumunijo boljše, da se osredotoči na krajšo obrambno črto.

Rumunski način bojevanja.

Amsterdam, 24. oktobra. »Times« poroča iz Bukarešte, da Rumuni spuščajo

s hribov goreče sode, da bi v nemških črtah povzročili paniko.

Dnevno povelje rumunskega kralja.

Genf, 24. oktobra. Rumunski kralj Ferdinand je objavil sledeče dnevno povelje armadi: Nobena enota se ne sme umakniti; vsaka četa mora držati svoje postojanke; vsaka izgubljena postojanka se mora v vseh okolištinah zopet priboriti. Gore, ki tvorijo tisočere dni ščit našega maščevanja, morajo tvoriti neprekoračljivo zavoro našemu sovražniku. Z božjo pomočjo bo potem tudi zmaga naša.

Nov načelnik rumunskega generalnega štaba.

Ženeva, 24. oktobra. Bivši glavni tajnik bukarškega vojnega ministrstva general Landovesco je imenovan za načelnika najvišjega generalnega štaba.

Pred največjo bitko svetovne vojske.

Basel, 24. oktobra. »Baseler Nachrichten« javljajo: Petrograjski poročevalec brzojavlja listu »Morningpost«: Proti koncu sedanjega meseca bodo dosegli boji na ruski bojni črti svoj višek. Več milijonov ruskih čet so privedli zdaj na bojno črto, kjer se bo unela na 1600 km dolgi črti od Rige do Donave največja bitka sedanje vojske. Sovražniki so pripravljeni na najskrajnejše napore. Rusija bo skupno z zaveznicami Rumunijo otvorila strategičen napad; v odsekih bo pa značila bitko delavna obramba sovražnika, ki že zdaj poizkuša na raznih točkah napadati.

40.000 delavcev brez kruha.

Stockholm, 24. oktobra. V seji ruskih vojnih industrijev se je poročalo, da od 970 tvornic in delavnic za vojne potrebsčine sedaj nad 700 zaradi pomanjkanja surovin popolnoma počiva, vsled česar je nad 40.000 delavcev brez kruha.

Sarraillova ofenziva ustavljena.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 24. oktobra. Uradno:

Položaj se na celi bojni črti ni izpremenil. Med Prespa jezerom in Strumo je slabo delovalo topništvo. Tudi sovražno prodiranje proti kraju Tarnova smo koj izpočetka zadržali. Pri Strumi so živahno delovali poizvedovalni oddelki; mestoma je streljalo topništvo. Pri obali Egejskega morja je obstreljevala sovražna križarka brez uspeha zaliv Keresmedli zahodno od izliva Mesta. Nemški letalni poročnik Emvegek (?) je sestrelil po polurnem zračnem boju pri Drami angleško dvokrilno letalo (vrste Newport). Pilota smo ujeli ranjenega, voznika pa neranjenega.

Francosko balkansko poročilo.

22. oktobra. Slabo vreme je zaviralo operacije v večjem delu bojne črte. Zavezniki so kljub temu napredovali na desnem bregu reke Vardar. Srbi so ujeli pri Črni 30 mož.

23. oktobra. Od Strume do Vardarja nobenega važnega dogodka. Pri Proseni boji med patroljami. V ovinku Črne so izvajali Bolgari 19. t. m. z velikimi silami protinapade. Ljut boj je trajal cel dan in se je končal s popolnim uspehom Srbov, ki so povsod odbili sovražnika in mu zadali zelo močne izgube. Naše topovstvo je pri Bakry krepko podpiralo srbsko pehoto in je redčilo sovražna krčila z ognjem na krila.

Angleško balkansko poročilo.

22. oktobra. Radi slabega vremena se je omejevalo delovanje na boje patrolj.

Italijani na Epiru.

Genf, 24. oktobra. »Temps« poroča iz Aten: Italijanski oddelki so zasedli črto Paganika-Konispolis, ki leži na obali severnega Epira nasproti Krfu. Križarka »Hydra« in tri grške trgovske ladje tvorijo eno divizijo ladij.

Srbska družba Velike Britanije.

London, 22. oktobra. (K. u.) Novo-ustanovljena srbska družba Velike Britanije je imela nedavno pod predsedstvom lordmajorja ustanoven shod. Predsednik lord Cromer je v svojem govoru odločno zanikaval, da bi mrzil Italijo in Italijane, ker se lahko brez sporov uresniči srbski in italijanski načrti.

Topovski boji na Krasu.

Na Krasu se je delovanje težkega in najtežjega laškega topništva še povečalo. Kakor se da posneti iz poročil došlih iz Italije, imamo pričakovati v začetku novembra velike dogodke.

Na Tirolskem vsled mraza mirno.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. oktobra. Uradno:

Na primorski bojni črti je trajal topovski in oženj z mizami dalje. Naši letalci so metali uspešno bombe na velik tabor voz pri Sovodnjah.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 21. oktobra. Na Pasubiju sta preprečila megla in sneg delovanje. Toda vseeno smo napredovali v pokrajini Roite in smo vjeli 32 cesarskih lovcev, med njimi enega častnika. Na vzhodnih obronkih Velikega Logazuoi (Trovenanga-globel) so obkolili naši alpinci kljub slabemu vremenu močno sovražno postojanko in so se je polastili po hudem bajonetnem boju. Sovražna posadka je bila skoraj popolnoma uničena. Trije, ki so ostali živi, so bili vjeti, zaplenili smo veliko orožja, streliva in različnih bojnih priprav. Ob ostali bojni črti nobenega važnega dogodka.

Kaznovan laški štabni polkovnik.

Rim, 23. oktobra. (K. u.) Kakor poroča »Agenzia Stefani«, je obsodilo vojno sodišče aktivnega polkovnika v generalnem štabu Douheta v enoletno vojaško ječo, ker je proti koncu avgusta naslovil neko kritično spomenico glede italijanskega vojnega vodstva na ministre Bissolati, Sonnino in Rufini. Način odposiljanja spomenice je bil tak, da bi lahko tudi druge osebe o tem izvedele.

Brat bivšega reškega podžupana padel.

Lugano, 24. oktobra. (K. u.) Amadeo Ippareo Baccich iz Reke, brat bivšega reškega podžupana, je kot italijan. poročnik na Krasu padel. Padli Amadeo Baccich je bil, ko je še bival na Reki, najbolj zagrizen iredentovec. Tudi njegov brat dr. Jullio Baccich, sedaj odvetnik v Jakinu, služi v italijanski vojski.

Italijanske notranje skrbi.

Lugano, 24. oktobra. (K. u.) Laški listi poročajo o ministrskem svetu, ki se je zopet pečal z gospodarskimi, socialnimi in finančnimi vprašanji. Med drugim se je sklenilo, naj se precej omeji železniški promet, da se dá s tem prihraneno olje na razpolago zasebnemu gospodarstvu. Ministrski svet je tudi razmišljal, kako naj nastani 10.000 starčkov, žensk, otrok in invalidov, ki so brez sredstev, in katere je Nemčija izgnala. Minister Bissolati bo odpotoval v začetku novembra v vojno ozemlje, da prisostvuje tamošnjim vojaškim dogodkom in preuči gospodarske potrebe vojne.

Velikanski napori Francozov in Angležev.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 24. oktobra. Veliki glavni stan:

Kakor 22. oktobra, so se tudi na dan bitke 23. t. m. razvile najmočnejše sile. Angleži in Francozi so nadaljevali svoje napade z močnimi silami, da prebijajo za vsako ceno. Četudi so nastopali severno od Somme z množicami, so doživeli krvav poraz. Z bojne črte se poroča, da leže posebno zahodno od Le Transloy cele vrste mrličev v kupih. Naših čet ni mogoče prebraviti, tako so se držale. Posebno so se odlikovali braniborski pešpolk št. 64, brunšviški rezervni pešpolk št. 92, renski pešpolk št. 29 in bavarska pešpolka št. 1 in 15.

Sunek, ki so ga pripravljali Francozi južno od Somme v odseku Ablaincourt-Chaulnes, se v našem uničevalnem ognju ni razvil.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Sovražnik je nameraval podpirati svoje naskoke pri reki Somme z napadi pri Verdunu. Naše postojanke na vzhodnem bregu Moze je s topovi krepko obstreljeval. Z močno učinkujočim topovskim ognjem smo zadrževali sovražno pehoto v njenih jarkih. Napadalne poskuse smo tako preprečili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Novi napadi letalcev pri izlivu Temze. — Boj s sovražno skupino letal.

Berlin, 24. oktobra. Uradno: Neko naše mornariško letalo je metalo dne 23. oktobra popoldne bombe na pristanišča in na kolodvor Margate, ki leži pri izlivu reke Temze.

Popoldne istega dne sta napadli dve nemški morski letali nad morjem pri flanderski obali sovražno skupino 5 letal, katera sta po ljutem zračnem boju prepodili. V boju je bilo eno bojno sovražno letalo sestreljeno. Letalni mojster Meyer (Karl) je s pomorski mletalom v zračnem boju uničil četrto sovražno letalo. Čez nekaj časa so se sovražna letala vrnila ojačena s šestimi letali. Napadlo in prepodilo jih je osem naših letal.

Načelnik admiralnega štaba mornarice. Angleško uradno poročilo o napadu na Sheerness.

London, 22. oktobra. Uradno se javlja: Sovražno letalo se je približalo Sheernessu popoldne ob 1. uri 45 minut; letalo je visoko in je vrglo štiri bombe. Tri so

padle v pristanišče, četrta pa blizu kolodvora, kjer je poškodovala več železniških voz. Napadalec je odletel proti severovzhodu. Ubit ni bil nihče.

Francosko uradno poročilo.

22. oktobra ob 3. popoldne. Severno od Somme je bilo ponoči mirno izvemši prask med patruljami, v katerih smo ujeli ujetnike. Pehota ni nastopala. Južno od Somme niso ponovili Nemci svojih poizkusov pri Biaches in pri Bois Blase. Potrjuje se, da so bile njih izgube med večrajšim protinapadom v tem odseku živahne, posebno pred vasjo Biaches, kjer so napadali z mogočnimi množicami. Pri Chaulness so napadali Nemci, ko se je pričelo daniti, ljuto nove francoske postojanke. Poizkušali so vreči naše sile s točk, ki so jih naši vzeli včeraj. Njih napadi niso uspeli in so stali sovražnika velike izgube. Kar so pridobili Francozi so popolnoma držali. Topovski ogenj z odmori na celi bojni črti.

Letalna služba. Na bojni črti pri Somme so sestrelili francoski letalci včeraj tri nemška letala, pet drugih so pa prisilili, da so se morali izpustiti poškodovani na tla. Podčastnik Dorne je sestrelil svoje 15. letalo pri Barleux, seržent Flachaine pa svoje peto letalo istotam. Severno od Verduna je padlo nemško privezано letalo zavito v plamen. Ponoči od 21. na 22. t. m. je metalo 6 francoskih letal bombe na kolodvor Cournelles-sur-Nied (vzhodno od Meca), 180 12 cm granat so vrgli na poslopja in na tračnice. Zdi se, da so povzročili veliko škodo. Isto noč so vrgle francoske skupine 50 granat na kolodvor St. Quentin in Tergnier, 16 na tabor pri Teeins (?), 120 velikokaliberskih granat na kolodvora Hem in Attris in na letalne lope pri Peronne. Včeraj so naši posebni topovi sestrelili nemško letalo v francoskih črtah.

Ob 11. ponoči. Južno od Somme so Nemci po ljutem obstreljevanju okoli 1. ure iznova napadli južni del šume Chaulnes, ki smo ga zasedli. Sovražnika smo vrgli povsod z resnimi izgubami zanj; prepustil nam je še neznano število ujetnikov. Po novih poročilih so imeli Nemci med napadom danes zjutraj istotam hude izgube. Dele sovražnikov, ki se jim je posrečilo, da so se ustalili v naših prvih črtah, smo popolnoma obkolili; 150 Nemcev, ki so ostali še živi, smo ujeli.

Na celi ostali bojni črti obstreljevanje z odmori.

Belgijsko poročilo. Nič novega izvzemši običajnega streljanja s topovi.

Francosko uradno poročilo.

23. oktobra. Severno od Somme so se francoska posamezna podjetja posrečila. Po kratki topovski pripravi so z enim samim naskokom vzeli cel grič 126, kjer so se bili ustalili 18. oktobra. Južno od Somme so ponovili Nemci kljub živahnemu obstreljevanju severno od Chaulnes svoje naskoke na nove francoske postojanke. Južno od tam se je izjalovil nemški prenetljivi napad na francoski jarek blizu železnice. Francozi so ujeli od 21. oktobra v odseku Chaulnes 450 mož; med njimi 16 častnikov.

Angleško uradno poročilo.

22. oktobra popoldne. Naš napad je dosegel včeraj zelo velik uspeh. Vse smotre smo dosegli. Ujeli smo nad 800 Nemcev, drugi še dohajajo. Naše izgube so lahke. Ponoči ni sovražnik poizkušal, da bi zopet pridobil izgubljeno ozemlje.

Nemški zračni napadi na Margate.

London, 24. oktobra. (Kor. ur.) Uradno: Sovražno letalo je obiskalo 23. t. mes. ob 10. uri popoldne Margate; vrglo je dve bombi. Nekoliko je bil poškodovan hotel v okraju Cliftonhill. Lahko ranjena sta bila en mož in ena ženska. Angleški letalci so zasledovali sovražnika v južnovzhodni smeri.

Francoski železniški načrti.

Kristianija, 24. oktobra. Iz Pariza se javlja: Znani senator Herriot predlaga načrt železnice, ki bi vozila iz Bordeauxa čez Lyon, Turin, Milan Trst (?), Beograd in Bukarešt v Odeso. Železnica naj bi se gradila po vojski in naj bi osamosvojila zahodno Evropo od črte Berlin-Varšava in močno škodovala bagdaski železnici.

Velika tvornica v Parizu zgorela.

Bern, 25. oktobra. (K. u.) »Temps« poroča: V Parizu je zgorela velika tvornica žvepla in solitra. V Marseille se je pripetila velika železniška nesreča; več oseb je ubitih, nad 30 jih je ranjenih.

Grey o mirovnih pogojih sporazuma.

London, 23. oktobra. Državni tajnik zunanjih stvari Grey je govoril danes na pojedini zveze inozemskega časopisja. Izvaja je: Od jeseni sem smo čuli dva ali tri značilne govore: veliki Briandov govor v francoski zbornici, potem interview Lloyd Georgesa in končno Asquithov govor. Pred kratkim smo čuli ravno tako krepke besede v Petrogradu, kjer se je izdala pač po

vplivu notranjega ministra uradna izjava. V teh izjavah se zrcali, kako sodijo zavezniki. V tem trenutku potrjujem vse, kar se je v navedenih izjavah reklo, a o sedanjih mirovnih pogojih bi ne govoril rad, ker morejo o njih govoriti istočasno le vsi zavezniki in jih določiti; ne more jih določati en sam, marveč glavne stvari morajo ugotoviti zavezniki. Prosim, naj se nikdar ne pozabi, kako se je pričela vojska. Če se hočemo približati miru, se mu moramo približati le tako, da se spomnimo na pravi vojni položaj; tega trenutka ne smemo nikdar pozabiti. Nekaj ljudi pravi: »O, ne izkopujemo teh starih stvari, ki jih zdaj vsak pozna!« A morajo se jih velikokrat spominjati, ker tiče to mirovne pogoje. Nemčija govori o miru; njeni državniški govore danes o miru. Kakšen mir si predstavljajo? Pravijo, Nemčiji se mora jamčiti, da jo ne bo več mogoče napasti. To bi bila logična izjava, če bi bili izzvali vojsko proti Nemčiji, marveč ker jo je naprtila Nemčija Evropi, morajo zavezniki zahtevati jamstva bodočemu miru (Pittrjevanje). Meseca julija 1914 ni bilo človeka, ki bi bil mislil, naj se napade Nemčija. Pravijo, da je Rusija prva mobilizirala. V Nemčiji se s tem opravičujejo, da Nemčija ne vodi napadalne vojske, marveč da ji je bila vsiljena. Rusija je odredila mobilizacijo, nad katero se pritožuje Nemčija, šele potem, ko je Nemčija odklonila posvet in šele potem, ko se je v Nemčiji objavilo poročilo, da odreja Nemčija mobilizacijo in ko se je o tem brzojavilo v Petrograd (Pittrjevanje). Ponočila se je zgodovina l. 1870 v novi izdaji. Priprave na vojsko, ne le glede na blago, marveč tudi pripravljalni ukrepi so v Berlinu bolj napredovali, kakor v katerikoli drugi deželi. Ko je napočil trenutek, ki so si ga sami izbrali, so se poslužili načina, da pripravijo kako drugo deželo na to, da se pripravi na obrambo; ko so se ukrenile obrambne odredbe, so ji odgovorili z ultimatom, da se ni mogoče izogniti ultimatu. Nič bi mi ne bilo ljubše, kakor da bi o trditvah, da je Rusija mobilizirala na napad in ne na obrambo, da so druge države, ali kaka druga država kot Nemčija mešetarile o nevtiralnosti Belgije ali sklenile, da napadejo skozi Belgijo, presojo kako neodvisno in nepristransko sodišče (Pittrjevanje.) Če ponujajo štiri velesile posvet, a ga ena velesila odkloni, so li izsilile vojsko velesile, ki so ponujale posvet ali jo je izsilila tista velesila, ki izsili vojsko? Ruski car je predlagal razsodišče v Haagu. Če kak vladar predlaga razsodišče v Haagu, a se drugi ne ozira na to; je li izsilil vojsko vladar, ki je predlagal naj se zadeva reši v Haagu? Neposredno na predvečer vojske, je obljubila Francija, da bo spoštovala nevtiralnost Nemčije, če je ne bo prekršila Nemčija. Mi smo zahtevali ravno to obljubo. Je li bila odgovorna tista velesila, ki je to obljubo zahtevala in velesila, ki jo je dala, odgovorna za kršitev nevtiralnosti Belgije, ali tista država, ki se je branila, da bi podala varstvo? Pred kratkim šele je rekel nemški cesarjevič nekemu ameriškememu časnikarju, da obžaluje izgube ljudi, katere povzroči vojska. Da, ravno zato, ker smo vedeli, kako gorje bo prinesla vojska in kako strašna bi bila vojska v Evropi, smo leta 1914 poizkušali, da bi se ji izognili; a ker smo imeli strašne izkušnje, kaj pomeni vojska, smo sklenili, da se ne sme prej končati, dokler ne bomo zaagotovljeni, da bodo rodovi in narodi ne bodo zopet izpostavljeni taki strašni preizkušnji. Nemčija je zasledovala načrt, da bi porazila Francijo in Rusijo in Anglijo osamila in pahnila v nesrečo. Nikdar ne pozabimo, da so nam svetovali, naj se vojske ne udeležimo. Nemški zastopnik nam je predlagal, da ostanimo pod gotovimi pogoji nevtiralni. Zahtevali so, naj prezmemo nevtiralnost Belgije in prepustimo Nemčiji proste roke, da si od francoskih naselbin vzame, kar hoče. Niso toraj nameravali, da bi nas bili le osamili, marveč so nas hoteli spraviti tudi v slab glas. Vprašam katerega koli nevtiralca, kakšna bi bila bodočnost naše dežele, če bi bila angleška vlada sprejela tako ponudbo? Cel svet bi nas bil zaničeval. Na srečo surova taktika ni uspela. Kar tiče politike, ki se je morala zasledovati, je nemški profesor Ostler, ki je sam o sebi trdil, da je pacifist, označil nemške smotre nasproti nekemu Američanu l. 1914 tako, da mora Nemčija ostali Evropi narekovati mir in da se mora opustiti načelo absolutne samostojnosti posameznih narodov. Tak je bil duh, v katerem se je pričela vojska. V kakšnem duhu se danes nadaljuje vojska? Ponovim besedo ministrskega predsednika: Vojskovali se bomo, dokler ne bomo dosegli nadvlade in pravice prostemu razvoju z enakimi pogoji, da bodo vse države: velike in male v primeri s svojimi zmoglostmi, napredovale kot rodbina civiliziranega človeštva.

Položaj na Grškem.

Bern, 25. oktobra. (K. u.) »Temps« javlja iz Aten: Potrjuje se, da je izročila vlada varnostno službo vojnemu in mornariškemu ministertvu. Grške

mornariške patrulje hodijo po atenskih cestah. S kraljevim odlokom so odgodili vpoklic letnika 1916. Iz Soluna se javlja, da je začasna vlada pozvala Jude letnikov 1913 do 1915 do srede pod orožje, tiste, ki bi se ne odzvali, bodo zaprli.

Preklican ultimat.

Lugano, 24. oktobra. Iz Soluna se poroča: Po dolgi seji triumvirata Venizelos, Konduriotis in Danglis se je sklenilo, da Bolgariji zaenkrat še ne izroče ultimata.

Pretepi v Atenah.

Kodanj, 24. oktobra. Iz Aten poročajo: Vsak dan pride do spopadov med prebivalstvom in francosko policijo. Doslej je že več mrtvih in ranjenih. V soboto je nastala prava bitka, ker je množica psovala entento in francoske mornarje. Bilo je 12 mrtvih, med njimi 8 Francozov. Težko ranjeni so bili trije Francozi in dva venizelista.

Ponesrečena grška ladja.

Bern, 25. oktobra. (Kor. ur.) »Echo de Paris« poroča: Razbil se je 1680tonski grški parnik »Ackoterini«.

Nemčija in Norveška.

Kristianija, 24. oktobra. (K. u.) V nasprotstvu z nekaterimi drugimi listi objavlja »Intelligenz Zsedler« miren članek o položaju, ki naglašja, da ni poudarja misliti na mogočo resen spor vsled sedanjih pogajanj med Nemčijo in Norveško in da ni pričakovati nemškega ultimata. Ni poudarja, da bi se vznemirjali. »Dagebladet« piše: Norveška mora izdati isto prepoved, kakršno je izdala Švedska, če bodo zato tudi prizadeti nemški podmorski čolni.

Razburjenje na Norveškem radi devet potopljenih ladij.

Kristianija, 23. oktobra. (K. u.) Današnji večerni listi objavljajo z velikanskimi nadpisi na prvih mestih brzojavke, da je bilo istočasno zopet potopljenih sedem norveških ladij: pet parnikov in dve jadrnici, in ker so Nemci potopili še dve norveški ladji, vsled česar je izgubilo norveško vojno zavarovanje mahoma 3.755.000 kron. Ta poročila zelo razburjajo, ne le prizadeti družbe, marveč vse sloje prebivalstva.

Štiri ladje potopljene.

Štiri ladje so najbrže vsled napada nemških podmorskih čolnov zgorale med potjo v Hartlepool, kamor so vozile prepovedani les.

Razna poročila.**Zaslišavanje dr. Adlerja.**

Dunaj, 25. oktobra. (K. u.) Morilca ministrskega predsednika včeraj še niso izročili deželnemu sodišču; izročili ga bodo najbrže šele danes. Zaslišavanje se je nadaljevalo danes.

Auffenberg postal baron pl. Komarov.

»Zeit« poroča: General pehote Moric vitez pl. Auffenberg je postal baron s pridevkom pl. Komarov. Kakor znano, je avgusta meseca leta 1914. pri Komarovu Auffenberg premagal Ruse.

Sarrail obupal.

Malmö, 24. oktobra. V Odesi izhajajoči srbski list »Slavjanski Jug« piše: General Sarrail je stalnemu vojaškemu svetu moral sporočiti, da zaenkrat ni nobenega upanja, da bi z razpoložljivimi četami mogel zopet osvojiti znatna ozemlja Srbije.

Novo rusko vojno posojilo.

Kodanj, 25. oktobra. (Kor. ur.) Tukajšnji listi poročajo iz Petrograda, da se bo pričelo podpisavati novo rusko vojno posojilo 3000 milijonov rubljev 1. novembra po starem koledarju; vojno posojilo se bo podpisavalo do 31. decembra, pri hranilnicah pa do 1. februarja 1917.

Državni preobrat v Abesiniji.

Lugano, 24. oktobra. »Tribuna« in »Corriere della Sera« prinašata poročila, brez dvoma iz uradnih krogov, da je v Abesiniji v največjem obsegu izbruhnila vojska za prestol. Ras Michael je v korist svojega sina postavil na bojišče najmanj 120.000 mož in je zasedel Addis Abeba.

Dnevne novice.

— Pogreb umorjenega ministrskega predsednika grofa Stürgkha se je vršil včeraj ob 3. uri popoldne ob velikanski udeležbi. Navzočen je bil dvor, zastopniki z Avstrijo zvezanih in nevtiralnih držav, avstrijski in ogrski ministri, visoki cerkveni in svetni dostojanstveniki, poslanci itd. Pri pogrebu je bil navzočen tudi kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič. Kranjskega deželnega predsednika je zastopal dvorni svetnik vitez Laschan. — Včeraj je došla na Dunaj sošalna izjava sv. očeta. — Poročevalc »Pester Lloyd« je izvedel, da prepoved nedeljskih shodov na Dunaju ni izšla od grofa Stürgkha.

— Vojni kurat Anton Gnidovec se ponesrečil. V sled nesrečnega padca z voza je dne 23. t. m. nagloma umrl c. in kr. vojni kurat č. g. Anton Gnidovec. Rojen je bil v Ajdovcu dne 28. decembra 1888. Po dovršeni gimnaziji je služil eno leto kot enoletni prostovoljec pri vojaki. V mašnika je bil posvečen dne 14. julija 1913. Nato je služboval do svojega odhoda kot vojni kurat v vojaško službo kot kaplan v Postojni. Pogreb bo v četrtek ob 9. uri v Postojni. — Se priporoča v memento. — Od druge strani se nam poroča: Vojni kurat g. Anton Gnidovec se je sinoči pri vožnji na Razdrtem smrtu ponesrečil. Njegovo truplo leži v Postojni.

+ Hrabri Slovenci. Poroča se nam, da je med najnovejšimi vojaškimi odlikovanji zopet zelo veliko odlikovanih hrabrih štajerskih Slovencev. Pri 87. pešpolku je odlikovanih 262, pri 47. pešpolku pa 122 vojakov, torej pri dveh slovenskih polkih nanovo odlikovanih 384 mož. Naši vojaki so čast in dika domovine! Odlikovanja priobčimo jutri.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila poročnik 17. pp. Smal Franc in nadporočnik 70. pp. Julij Bučar. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 7. pp. Radoslav Radulović, poročnik 7. lov. baona Karel Rygal, nadporočnik 3. bos. herc. pp. Franc Košir in črnovoj. asist. zdravnik 97. pp. dr. Rihard Priesel. — Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil praporščak pri nekem tremskem poveljstvu Anton Gregorič.

+ Semuji za govedo in prešice na Kranjskem so po odredbi deželne vlade ustavljeni od 29. oktobra 1916 dalje.

— Prepovedana je razsvetljava grobov in rakev v Vseh svetih po celi Avstriji. Tozadevno odredbo ministrstva priobčuje »Wiener Zeitung«.

— Padli so: praporščaka Ivan Milharčič in Martin Gosak ter kadet-aspirant Kraljič. Vsi trije so se odlikovali v protinapadih na Kraški zlatoti in našli pri tem častno smrt za domovino. Bili so to slavni dnevi našega domačega domobranskega pešpolka št. 27, čigar hrabrost je dobila ponovno priznanje na najvišjem mestu. — V istih bojih so bili ranjeni: Ivan Mehle, Srečko Vizjak, Svete, Kleinikl, Riedl ter praporščaka Rubeša in Edeler.

6 parnikov potopjenih. — Na Ledenem morju 10 nemških podmorskih čolnov.

Kodanj. Nemški podmorski čoln je potopil 1281tonski parnik »Helga« iz Lizbone v Dundee.

Bern, 24. oktobra. (Kor. ur.) Angleški parnik »Mombassa« je bil potopljen; posadko (101 mož) in potnike (21) so rešili.

Rotterdam, 24. oktobra. Torpediran je bil ali je pa zavozil na mino 1254tonski nizozemski parnik »Fortuna«.

Amsterdam, 24. oktobra. Potopljena sta bila angleška parnika »Cluden« in »W. Harkess«.

Kristianija, 24. oktobra. (Kor. ur.) Včeraj zjutraj je bil potopljen 783tonski parnik »Rensfold«. Poveljnik nekega nemškega podmorskega čolna je povedal kapitanu rumunskega parnika »Rustrica«, da križari v Ledenem morju deset nemških podmorskih čolnov.

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je danes zjutraj tukašnji ugledni in velespoštovani meščan, lastnik tovarne za barve g. Adolf Eberl. Naše najiskrenejše sožalje njegovi blagi rodbini!

Ij Namesto venca po umrljem g. Adolfu Eberlu za oslepele vojake je izročil našemu uredništvu g. hišni posetnik Alojzij Pogačnik 20 kron. Hvala iskrena!

Ij Za gostilničarje in kavarnarje! Da se z žitom in surrogati, ki se porabljajo za krušno moko, bolj štedi, je, kakor je znano, izšla ministrska naredba, da se kruh po gostilnah in kavarnah gostom ne sme prodajati. Kdor bi to pravico hotel imeti, si mora izprositi posebnega dovoljenja. Izjeme so navedene v dotični naredbi. Kdor bi se naredbe točno ne držal, bode najstrožje kaznovan.

Ij Krušne in sladkorne karte. Za 80. in 81. krušni teden, to je za dobo od 29. oktobra do vštete 11. novembra 1916 in pa za IX. sladkorni mesec, to je za dobo od 29. oktobra do vštete 25. novembra 1916 se bodo pri vseh desetih komisijah oddajale krušne in sladkorne karte v petek dne 27. oktobra 1916 od osmih zjutraj do ene popoldne. Vsakdo, ki je do teh kart opravičen, naj pazi na to, da se pri svoji pristojni komisiji ob zgoraj napovedanem času zgleda, da ne pride prepozno.

Ij Izgnbila se je v nedeljo popoldne od Marijanišča do glavne pošte ali Škofje ulice zlata damska ura z verižico. Najditelj se prosi, da jo proti dobri nagradi odda v pisarni rez. bolnice v Marijanišču.

Primorske novice.

P. n. učitelj, učiteljice in vrtnarice z Goriškega, s Tolminskega, s Krasa, z Vipavskega ter iz Istre, kateri so zapustili svoje službeno mesto, ter bi bili pripravljene sprejeti službo na tukašnji taboriški šoli, prosim, da mi določijo svoj natančen naslov. Nameščenec bo imel poleg svoje plače brezplačno hrano in stanovanje ter prejemal mesečno nagrado. Istočasno blagovolje naj poročati, so li zmožni poučevati v hrvaščini, oziroma v godbi. — A. Dominko, š. v. Steinklamm N.-Ö., Flüchtlingslager.

V tržaški bolnišnici Austro-Americana je umrl 19. oktobra Alojzij Čigon, brat č. g. župnika Karola, ki se zdrav v ljublj. deželni bolnišnici. Bil je skrben gospodar, pošten mož, večkrat zaporedoma občinski župan, spoštovan od vseh občinarjev. Rojen je bil v Hrušici pri Štanjelu, umrl je kot begunec.

Körterjevo ministrstvo na obzoru.

Vprašanje naslednika grofa Stürgkha danes še ni rešeno. Imenovala so se in sicer po informacijah grofa Tisze tri imena: Dr. Körber, Beck in Hohenlohe. Toda zdi se, da stoji kandidatura dr. Körberja najbolj v ospredju. Posebno še, ker mu je grof Tisza, ki je konferiral z njim v splošnih političnih vprašanjih, najbolj naklonjen. Princ Hohenlohe bi bil gotovo bodoči mož, ko bi ne imel tega »velikega greha«, da ne pusti pod nobenimi pogoji, da bi prišla Avstrija pod kuratelo Ogrske. Kakor poročajo, je konferiral dr. Körber z nižjeavstrijskim namestnikom Bleyleben, da ga pridobi za vstop v njegovo ministrstvo kot notranji minister. Vendar se zdi, da se Bleyleben vsled težavnega položaja še pomišlja. Značilna za sedanjí tek časa je ta kandidatura dr. Körberja za ministrskega predsednika, ki je imel takrat krmilo vlade v rokah, ko se je poslavljaj od nas stari kurijalni parlament in je dal prostor parlamentu splošne in enake volilne pravice.

Z Dunaja se še poroča: Kombinacije o nasledstvu grofa Stürgkha segajo vedno dalje. Kandidatura dr. pl. Körberja stoji sicer prejkoslej v ospredju, vendar se imenujeta za slučaj, če bi se v zadnjem trenutku pojavile kake težave proti imenovanju dr. pl. Körberja za ministrskega predsednika, kot nadaljna kandidata tirolski namestnik grof Toggenburg in princ Hohenlohe. Največ nade pa pripisujejo za dr. Körberjem bivšemu ministrskemu predsedniku baronu pl. Becku. Končno imenujejo kot možnega naslednika tudi sedanjega naučnega ministra barona pl. Hussareka.

Ivan Kračnik, nadučitelj v Kozjem, javlja s prebradko žalostjo v svojem in v imenu soproge Ane, rojene Dolarič ter v imenu vseh ostalih sorodnikov, znancem in prijateljem, da je danes ob 11 uri za vselej zaspal naš 7½ letni preljubi sinček

Milutin Ivan Kračnik

po kratki mučni bolezni.
Pogreb bode v sredo dne 25. oktobra ob 3. uri popoldne.
Kozje, dne 23. oktobra 1916.

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani.

VABILO

gospodom častnim, podpornim in praviim članom
trgovskega bolniškega in podpornega društva
v Ljubljani
na

78. redni občni zbor

ki se vrši
v četrtek, dne 9. novembra 1916 točno ob
pol 9. uri zvečer
v sejni dvorani mestnega magistrata.

—0—

Dnevni red:

1. Računsko poročilo ravnatelja o poslovanju in stanju društva za l. 1915.
2. Poročilo revizijskega odseka o pregledanju računskih sklepov za l. 1915, in skeniranju imovine.
3. Predlog ravnateljstva na odobrenje enkratnih fakultativnih podpor, ki jih je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo leta 1915.
4. Predlog ravnateljstva na podelitev izrednih podpor članom za l. 1916.
5. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 43. društvenih pravil vsaj 8 dni pred občnim zborom izročiti pismeno ravnateljstvu.
6. Priziv dveh članov na občni zbor glede povračila stroškov.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1916.

Alojzij Lilleg, ravnatelj Ivan Volk, tajnik,

Semenska trgovina Al. Korsika v Ljubljani

Vrtača ali Bleiweisova cesta št. 3

2485

uljudno naznanja p. n. občinstvu, da mu je ravnokar došla velika izbira **cvetličnih žebulic**, in sicer hijacinte, tulpe, tacete itd. v mnogih vrstah in kvalitetah po zelo zmernih cenah. Dalje naznanja, da **kupuje semena domače detelje** vseh vrst, **korenja**, **rope**, **krompirja** in vseh enakih domačih pridelkov

Prodaj 50 hl zajamčeno pristnega

brinovca

ter kupim večjo množino lepih, zdravih

Jabolk

Ponudbe pod »Dobra cena« na upr. Slovence.

Absolventinja

trg. tečaja, dobro izvežbana v slovenski in nemški stenografiji in strojepisju želi primerne službe. — Naslov pove upravnistvo lista pod šte. 2495.

Kdo ve kaj

o JOŽEFU MIHELČIČ, K. k. Lir. 27. 2. Feldkomp. 4. Zug. Feldpost. 53. Bil je na ruski fronti. Zadnjikrat je pisal 30. julija 1916. Sporoči naj se proti odškodnini očetu Andreju Mihelič, žlebič 1. p. Ribnica, Dolenjsko. 2187

Išče se za župnišče

kuharica

srednje dobe, krščanskega vedenja, ki se razume na gospodinjstva dela.

Naslov pove uprava lista pod „št. 2516“

Dr. Igo JANC

odvetnik v Radovljici

vljudno naznanja, da **uraduje njegov namestnik** v njegovi odvetniški pisarni v Radovljici vsak dan ob navadnih uradnih urah.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je naš dobri sopro, ozi. oče, tast in ded, gospod

ANTON RAJER

c. kr. peznik v pokoju,

sinoči ob 9. uri po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 73. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se položi k večnemu počitku v rodbinski grob v Dravljah v četrtek 26. oktobra ob 3 uri popoldne.

sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek dne 30. oktobra ob 1/8. uri.

V Dravljah, dne 25. oktobra 1916.

Helena Rajer, soproga. — Marija Babnik, roj. Rajer, hči. — Ivan Babnik, zet. — Vladimir in Bogomila Babnik, vnuk in vnukinja.

V molitev in momento se priporoča

ANTON GNIDOVEC

vojni kurat

ki ga je Vsegamogočni dne 23. oktobra nagloma po nesrečnem padcu z voza poklical v večnost.

Pogreb bo v četrtek ob 9. uri v Postojni.

Jožef Gnidovec
posestnik v Velikem Lipovcu

Janez Gnidovec
rektor zavoda sv. Stanislava

Karol Gnidovec
kaplan v Žužemberku
bratje.

Naročajte „SLOVENCA“!

A. Mildner-Jeva nasl.
P. Barborič
Ljubljana, Mestni trg št. 7.

priporoča bogato zalogo dunajskih modelov, nakičenih in praznih cvetic, peres, i. t. d.
V žalnih klobukih vedno velika izbira.
Popravila hitro in ceno. Najnižje cene.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173,490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66
Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosijo. 1439
Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Založila knjigarna J. ŠTOKA, TRST, ulica Molino piccolo št. 19.

Alojzij Res:
„Ob Soči.“
Vtisi in občutja iz mojega dnevnika.
Vse bina: Zadnji dnevi v Brdih. — Izgnanci. — Topovski boj. — Ivanovo 1915. — Nočna vožnja. — Iz bojev za Doberdob. — S tolimskega bojišča. — Vseh mrtvih dan. — Gorica v plamenih. — Ob slovesu.
Cena 60 vin.

M. Gregorič:
„Lingua e grammatica slovena.“
Po dolgem in željnem čakanju je izšla sistematično-praktična, po moderni metodi sestavljena slovnica, za samouke in srednje šole. Italijan, ki se žele priučiti slovenskega jezika in onim Slovincem, ki so iz kakoršnegakoli vzroka zanemarili svoj jezik, bo ta knjiga kar najbolje došla.
Cena K 3.—.

Da si gg. naročniki prihranijo poštne povzetne stroške, naj blagovolijo poslati naročnino vnaprej ter priložiti poleg cene za „Ob Soči“ 10 vinarjev in za „Lingua e grammatica slovena“ 20 vinarjev za poštne stroške.

J. Štokova
trgovina s papirjem in vsemi pisarniškimi in šolskimi potrebščinami se nahaja v Trstu, ulica Molino piccolo št. 19.
Zaloga pisarniškega in pisemskega papirja in kuvert, razglednic, svinčnikov, črnila, vseh vrst cigaretnih papirčkov in stročnic, vojne dopisnice itd.
Na drobno Na debelo

METAX

METAX

Najboljša • nagrobna razsvetliava • Najcenejša
Nepregorljiva
asbestna
štedilna luč „Carbone“

prekaša vse voščene in druge nočne in štedilne svečave in gori vsakokrat ko je bila napolnjena s petrolejem 10 do 12 ur svetlo, mirno in enakomerno. »CARBONO« traja, ako se jo uporablja vsak dan, približno dve leti. Primerna je za gospodinjstvo, kot nočna luč in za večno luč v cerkvah.

Cena brez stekla 50 vinarjev.
Dobiva se z zelenim, višnjevim, temno belim in živordečim steklom, primerno nekaj dražje.
Edina zaloga pri Preprodajalcu p.pust.
Juliju Klein, Ljubljana
zaloga stekla in porcelana.

MODNI SALON.
Cenjenim damam priporočam svojo zalogo
najnovejših klobukov. V zalogi novi žalni klobuki.
Odprto tudi v opoldanskih urah. Cene priznane nizke.
Rozi Fabčič
Rimska cesta 6.

prasci
se prodajo pri Svinjerejski družbi
Ljubljana Dunajska cesta 29. 2319
Službe išče izvežban
organist in cerkvenik
oženjen, vojaščine prost. — Naslov pove uprava pod št. 2477.

Baterije
in ovoje (hilze)
za električne žepne svet.
po najnižji ceni pri
K. A. KREGAR
Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.
Edina največja razpošiljalnica elektr. žepnih svetilk na Kranjskem.

Važno
za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!
Kdor hoče stopiti v dotiko s sorodniki v Ameriki in dobiti od njih denarne podpore in pisma, naj spiše kratko pismo v nemščini, v katerem naj opiše samo svoje rodbinske zadeve in ne omenja ničesar o politiki ali vojski. Na posebnem zavetku naj zapiše naslov svojih sorodnikov v Ameriki, pismo pa vtakne v drug zavitek, na katerega naj poleg svojega natančnega naslova razločno zapiše tale naslov:
Henry C. Zaro, Bankier per Adresse
Dresdner Bank, Berlin W. 8.

Zima se oglašča!
Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:
Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:
Za dame! Za gospode! Za dečke in deklice!

Vrhne pletene jopice in dušogračci z rokavi kakor tudi brez rokavov.
Sporine čepice iz volne in svile.
Spodnja krila, pletena iz volne, crepe de sante, svile, listra, klota, batista itd.
Kombinaže, srajce, jopice in drugo perilo, pleteno iz volne, bombaža in šifona.
Predpasniki pisani, beli in črni v vseh modernih krojih.
Stezniki v različnih kakovostih od najcenejših do najboljših.
Pogavice črne in v modnih barvah, volnene, svilene, flor itd.
Gamaše iz sukna, pletene in triko.
Rokavice glacié, pletene in triko.
Zepni robci iz platna, šifona in batista.

Srajce likane iz šifona in cefirja v najboljših kakovostih.
Srajce za šport v vseh modernih oblikah, iz cefirja in mako.
Nočne srajce v različnih oblikah.
Normalno perilo kakor: srajce, jopice, hlače iz volne in bombaža.
Tetra perilo, zdravniško priporočeno.
Pogavice volnene mako in bombažaste v različnih modnih barvah.
Ovratniki in manžete, najboljši izdelek.
Kraavate, zaramnice itd. v veliki izbiri.
Rokavice glacié, pletene in triko.
Zepni robci v vseh kakovostih.
Dokolenice, gamaše, rokavice in druge v to stroko spadajoče potrebščine za zimski šport in turiste.

Sporine jopice za deklice.
Solterji za dečke v vseh kakovostih in velikostih.
Sporine čepice v različnih oblikah in barvah.
Gamaše v vseh velikostih.
Pogavice od najcenejše do najfinejše vrste, za vse starosti, iz volne, bombaža in flora.
Biseri triko in normalno perilo kakor: hlače, jopice kombinaže (žabe) v vsakovrstnih kakovostih in velikostih.
Tetra perilo za dojenčke, higijenično priznано kot najboljšo.
Predpasniki za deklice iz perilnega in belega blaga, kakor tudi za male dečke iz močnega moleskina.

Največja in napačnejša izbira v tej stroki.
Posebno priporočamo različno **vojaško perilo** iz čiste volne in velblodje dlake, dalje **gafoše** ameriškega in švedskega proizvoda v vseh velikostih, veliko zalogo **dežnih plaščev** od najc. do najfinejših, in **najmoderneše bluze** iz svile, baržuna in volne.

Ljubljana, Mestni trg 10. **A. & E. Skaberne** Ljubljana, Mestni trg 10.
Specijalna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo.
Na debelo in drobno! Na debelo in drobno!

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

izdala konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Jožet Gostinčar, državni poslanec.